

בש"פ 2462/16 - מוטי גיגי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2462/16

כבוד השופט ח' מלצר
מוטי גיגי

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בתל אביב-יפו (כב' השופט צ' גורפינקל) מתאריך
03.12.2015, ב-ת"פ 21432-04-14

תאריך הישיבה: א' בתמוז התשע"ו (07.07.16)

בשם המבקש: עו"ד יניב שגב; עו"ד זאב לקט

בשם המשיבה: עו"ד איתמר גלבפיש

החלטה

1. לפני בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט צ' גורפינקל) ב-ת"פ 21432-04-14, וזאת עד למתן פסק הדין בערעור.

להלן יובאו הנתונים הנדרשים להכרעה.

כתב האישום

עמוד 1

2. כנגד המבקש ו-15 אחרים הוגש כתב אישום, הכולל 15 אישומים, כאשר ארבעה מהם מיוחסים למבקש (אישומים 7,8,11,12 לכתב האישום). נאשם מס' 1 בכתב האישום הוא איתן חייא (להלן: חייא), אשר הורשע בשורה ארוכה של עבירות ונדון לתקופת מאסר ממושכת. אפרט עתה את האישומים הרלבנטיים למבקש.

האישום השביעי

3. על-פי המתואר באישום זה: המבקש, חייא ונאשם מס' 6 בכתב האישום (להלן: פרץ) איימו על בני משפחתו של רפי כחלון (להלן: רפי), שחב כספים לחייא. כחלק ממעשים אלה, פרץ פנה לעורכת-דין מסוימת (להלן: עורכת הדין), וביקש ממנה לפעול בשמו של חייא לגביית חובו של רפי לחייא. פרץ סיפר לעורכת-הדין על כך ששלושת אחיו ואחיותיו של רפי: אבנר, מרסל ואילנה (להלן יחד: היורשים) – ירשו מאביהם המנוח נחלה במושב, וכי הליך משפטי בו פתח רפי, שהתנגד לקיום הצוואה, הסתיים בדחיית טענותיו, והוא חלוט. בהסכמת פרץ ובידיעתו – עורכת-הדין פנתה לעורך-דינו של רפי בבקשה לקביעת פגישה בין חייא לבין רפי והיורשים. בהמשך לפנייה זו, עורך-דינו של רפי שלח מכתב ליורשים, בו הוא ביקש מהם לקיים פגישה בין הצדדים, כאשר למכתבו צורפה פנייתה הנ"ל של עורכת-הדין. על-פי כתב האישום, מטרת הפגישה היתה לגרום לכך שהיורשים יפרעו את חובו של רפי לחייא בעזרת כספי הירושה, וזאת מתוך מחשבה ששמו של חייא יטיל עליהם אימה. עוד צוין בכתב האישום, כי פנייה זו של עורכת-הדין נעשתה על-אף שפרץ ידע כי קיים פסק דין הקובע כי לרפי אין זכויות בנחלה, וכי הוצא צו מניעה קבוע האוסר על רפי להימצא ברדיוס של 500 מטר מהיורשים. על רקע האמור – היורשים סירבו להיפגש עם חייא או עם רפי.

4. לפי הנטען בכתב האישום, בחודש אוקטובר 2013, בעקבות סירוב היורשים לתאם את הפגישה – המבקש הגיע לביתו של אבנר, בלי הודעה מוקדמת, כאשר הוא מציג את עצמו כמי שמטפל בכלביו של חייא. המבקש פנה לאבנר וביקש ממנו להיפגש עם חייא בהקשר לחובו של רפי, וזאת תוך כוונה ששימוש בשמו של חייא יטיל אימה על אבנר.

5. בכתב האישום נטען עוד כי לאחר שהיורשים התמידו בסירובם להיפגש עם חייא – בתאריך 29.01.2014, אחרים, אשר זהותם אינה ידועה למשיבה, זרקו רימון רסס לעבר ביתה של מרסל (מהיורשים), וזאת בהנחייתם של המבקש וחייא. לפי הנטען, התפוצצות הרימון גרמה לנזק רב לחצר ביתה של מרסל ולרכב שחנה במקום. בהמשך לאירועים אלה, בין התאריכים 11.2.2014 ו-18.02.2014, המבקש התקשר מספר פעמים לאבנר והפציר בו להיפגש עם רפי כדי שיגיעו לפתרון הסכסוך בינו לבין היורשים, ואולם היורשים המשיכו לעמוד על סירובם לפגוש את חייא, או את רפי. בהמשך לכך, בתאריך 09.03.2014, שני אנשים, אשר זהותם אינה ידועה למשיבה, הגיעו לביתה של מרסל כשהם רכובים על קטנועים. השניים השליכו לעבר הבית רימון רסס נוסף בעת שמרסל ובני משפחתה שהו בבית. כתוצאה מפיצוץ הרימון נגרם נזק רב לחצר ביתה של מרסל.

בשל המעשים הנ"ל יוחסו למבקש העבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע (עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)), וסחיטה באיומים בצוותא (עבירה לפי סעיף 428 רישא יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין). בנוסף לכך יוחסה למבקש ולחייא עבירה של היזק בחומר נפיץ, תוך סיכון חיי אדם בצוותא (לפי סעיף 454 יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין).

האישום השמיני

4. על-פי המתואר באישום זה, בתאריך 26.02.2014 נערך חיפוש בביתו של המבקש על רקע האירועים המתוארים באישום השביעי. לפי הנטען בכתב האישום, בחיפוש זה נמצאו בביתו של המבקש שלושה חזיזי הדלקה וזיקוק פירוטכני, המהווים נשק על-פי הגדרתו בסעיף 144(ג)(3) לחוק העונשין. בשל כך יוחסה למבקש עבירה של החזקת נשק שלא כדין (לפי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין).

האישום האחד-עשר

6. על-פי המתואר באישום זה, המבקש, חייא ונאשם 2 קשרו קשר לסחיטה באיומים של אחרים, אשר עבדו בחברה בבעלותו של ש.ח. (להלן: החברה). נטען כי בתאריך 17.02.2014, המבקש פנה לאחד מאותם אחרים (להלן: אסף), איתו היתה לו הכרות מוקדמת. לפי הנטען, המבקש טען בפני אסף כי חייא הלווה מיליוני שקלים ל-ש.ח., שהוא קרוב משפחתו של חייא, וכי ש.ח. ברח עם הכסף אל מחוץ לישראל.

יש לציין כי הרקע לחובותיו של ש.ח. לחייא, ולכך שנמלט מישראל, מפורט באישום השישי. בתמצית יאמר כי חייא טען כי ל-ש.ח. חוב כספי כלפיו ועל-כן עליו להעביר לו נכסים שבבעלותו. ש.ח. סירב להעביר את הנכסים לחייא, ועקב חששו שחייא יפגע בו ובבני משפחתו בשל סירובו – הוא נמלט מישראל. עוד יש להזכיר כי במסגרת האירועים המתוארים באישום השישי, גם י.ת. נמלט מהארץ על רקע חוב כספי נטען לחייא ועקב חשש כי זה יפגע בו. על-פי האמור בכתב האישום, השניים נמלטו מישראל בתאריך 11.02.2014, ובמסגרת ההליכים המשפטיים נגד הנאשמים בכתב האישום דנא – זכו ש.ח. ו-י.ת. למעמד של עדי מדינה.

7. על רקע החוב הכספי הנטען – המבקש דרש מאסף למסור לו למחרת בבוקר את הרכב בו הוא החזיק, אשר היה בבעלות החברה, וכן תבע כי יעביר לו מספרי טלפון של עובדים נוספים, המחזיקים ברכבים שבבעלות החברה. לאחר מכן, המבקש שוחח עם שני עובדים אחרים (להלן: יואל וריאד) ודרש גם מהם כי יעבירו לרשותו את רכבי החברה שבהחזקתם. בעקבות פנייתו של המבקש – אסף שוחח עם יואל וריאד, ונוכח קשריו של המבקש עם חייא, החליטו השלושה להגיע לביתו של המבקש, למחרת היום, כדי למסור לו את רכביהם. בכתב האישום נטען כי אסף, יואל וריאד הגיעו לביתו של המבקש בתאריך 18.02.2014 בשעות הבוקר, וניסו ליצור עמו קשר טלפוני, אך המבקש לא ענה לשיחותיהם. בשל כך אסף התקשר לנאשם 2, אותו הכיר כמקורב לחייא, וביקש ממנו אישור לכך שימשיכו להשתמש ברכבים. הנאשם 2 אמר לאסף כי ישוחח עם המבקש. עוד נטען, כי בתאריך 18.02.2014, בשעות הערב, המבקש יצר קשר עם אסף ואמר לו שהעובדים יכולים להמשיך ולהחזיק ברכביהם עד שישמעו ממנו אחרת.

בשל מעשים אלה יוחסו למבקש העבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע (עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין), וסחיטה באיומים שהביאה לידי מעשה (עבירה לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין).

האישום השנים-עשר

7. על-פי המתואר באישום זה, לאחר הימלטותם של ש.ח. ו-י.ת. מירא, קשרו חייא, נאשם 2, נאשם 4 ואדם נוסף, שזהותו אינה ידועה למשיבה, קשר להתפרץ למשרדיהם של ש.ח. ושל י.ת., וזאת במטרה לגנוב מסמכים השייכים להם. לפי הנטען בכתב האישום – נאשם 10, אשר לאחר הימלטותו של י.ת. מירא נותר כמנהל הבכיר בבית קפה שהיה בבעלותו של י.ת. (להלן: בית הקפה), סייע לפורצים בכך שסיפק להם מפתחות למשרדים הנ"ל. לפי הנטען, במהלך פעולת הפריצה, הגיעו למקום פרץ ונאשם 9 והצטרפו ליתר הפורצים.

מספר ימים לאחר גניבתם של מסמכים רבים מהמשרדים הנ"ל – הגיע המבקש לבית הקפה, והורה לנאשם 10 לתת לו 2,000 ש"ח במזומן מקופת בית הקפה וכן שוברים של כרטיסי אשראי, באמצעותם שילמו לקוחות בית הקפה, בסך 60,000 ש"ח, וכך נעשה.

בשל מעשים אלו יוחסה למבקש עבירה של גניבה (לפי סעיף 384 לחוק העונשין).

פסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד

8. בתאריך 3.12.2015 המבקש הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות הבאות:

במסגרת האישום השביעי: המבקש הורשע בעבירה של קשירת קשר, ובעבירה של סחיטה באיומים בצוותא, אך זוכה במסגרת אישום זה, מעבירה של היזק בחומר נפץ, תוך סיכון חיי אדם בצוותא.

במסגרת האישום השמיני: המבקש הורשע בעבירה של החזקת נשק שלא כדין.

במסגרת האישום האחד עשר: המבקש הורשע בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע ובעבירה של סחיטה באיומים שלא הביאה לידי מעשה (לפי סעיף 428 לחוק העונשין), אך זוכה במסגרת אישום זה, מעבירה של סחיטה באיומים שהביאה לידי מעשה.

במסגרת האישום השניים עשר: המבקש הורשע בעבירה של קבלת נכס שהושג בעוון (לפי סעיף 412 לחוק העונשין), אך זוכה במסגרת אישום זה, מעבירה של גניבה.

9. בתאריך 25.02.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד גזר את דינו של המבקש, והשית עליו את העונשים הבאים: 4 וחצי שנות מאסר לריצוי בפועל (בניכוי ימי מעצרו מתאריך 17.03.2014 ועד 23.09.2014) וכן עונש מאסר על תנאי.

אציין כי עוד באותו היום, בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את בקשתו של המבקש לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת עליו – והמבקש החל בריצוי במועד מתן גזר הדין. בית המשפט נימק את דחיית הבקשה לעיכוב הביצוע בכך

שמעורבותו של המבקש בפרשת הסחיטה אינה שולית, וכי תקופת המאסר שנגזרה עליו ארוכה ואינה עומדת במבחנים שנקבעו לצורך עיכוב ביצוע.

10. בתאריך 24.03.2016, הוגשה הבקשה לעיכוב ביצוע העונש שלפני. במסגרת הבקשה לעיכוב ביצוע, התבקשה אורכה להגשת נימוקי ערעור וזאת בשל החלפת ייצוגו של המבקש. נימוקי הערעור על הכרעת הדין וגזר הדין הוגשו לבסוף (לאחר ארכות שניתנו) בתאריך 13.06.2016.

הבקשה לעיכוב ביצוע וטענות הצדדים בדיון

11. לטענת המבקש, סיכויי הערעור בעניינו להתקבל הם טובים, וזאת, לשיטתו, בשל שגגות מהותיות שנפלו בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד עת הרשיע אותו בעבירות של סחיטה באיומים במסגרת האישום השביעי והאחד עשר, שכן לשיטתו המשיבה לא הרימה את הנטל להראות כי מתקיימים בעניינו כל יסודות העבירה.

המבקש מדגיש עוד את נסיבותיו האישיות, ובכלל זאת את העובדה כי עד להרשעתו הוא היה נעדר עבר פלילי; כי הוא אדם נשוי בן 36, ואב לשני ילדים, אשר ניהל אורח חיים נורמטיבי עובר להרשעתו בתיק זה. עוד נטען כי המבקש היה משוחרר בתנאים מגבילים במשך כ-18 חודשים עובר למתן גזר הדין – לא הפר את תנאי מעצרו, והתייצב לכל הדיונים כסדרם.

המבקש מציין כי המשיבה הסכימה לעיכוב ביצוע עונשו של נאשם 8, עליו הושתו שתי שנות מאסר לריצוי בפועל (החלטה במסגרת בש"פ 2048/16, מפי חברי השופט נ' סולברג), ובית המשפט הנכבד הורה על עיכוב ביצוע עונשו של נאשם 7, עליו הושת עונש של שלוש שנות מאסר לריצוי בפועל (החלטה במסגרת ע"פ 2544/16, מפי חברי השופט צ' זילברטל) שהורשעו אף הם בעבירה של סחיטה באיומים. בתוך כך נטען, כי אין מקום לאבחנה בין המבקש לבין שני הנאשמים הנ"ל, לעניין עיכוב ביצוע העונש.

12. המבקש הטעים בנוסף, כי אורך המאסר שהושת עליו איננו כה ארוך ובשילוב מורכבותו של הערעור, הדבר מצדיק את עיכוב ריצוי יתרת עונש המאסר, שהרי אחרת עלול להיווצר מצב שבו הוא ירצה חלק ניכר מעונשו טרם שיוכרע ערעורו.

13. המשיבה מנגד מתנגדת לבקשה. לטענתה, מדובר בתקופת מאסר ממושכת יחסית ועל פי הקריטריונים שנקבעו בפסיקה – אין מקום לעכב את ריצוי העונש במקרה דנן. עוד הוער, כי המבקש כבר החל בריצוי העונש, וכי נוכח אופי העבירות בהן הורשע המבקש, נסיבות ביצועו, והיעדר "טעמים מיוחדים" המצדיקים את קטיעת המאסר – קיים אינטרס ציבורי מובהק כי המבקש ימשיך לרצות את עונשו.

דיון והכרעה

14. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ועיינתי בחומר שהוגש לי – הגעתי לכלל מסקנה, לא בלי התלבטות, כי דין הבקשה – להתקבל. הנימוקים לקביעותי יובאו בקצרה להלן.

15. נקודת המוצא לדיון בבקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר, היא כי על עבריו מורשע להתחיל בריצוי עונשו לאלתר, ואין בהגשת ערעור כשלעצמה, כדי להצדיק את עיכוב ביצוע העונש (ראו: ע"פ 2957/10 אלאטרש נ' מדינת ישראל (26.05.2010); ע"פ 8397/10 זועבי נ' מדינת ישראל (28.11.2010); ע"פ 5921/12 סבג נ' מדינת ישראל (23.09.2012); ע"פ 3259/15 פלוני נ' מדינת ישראל (15.06.2015) (להלן: עניין פלוני)). עם זאת, ישנם מקרים בהם קיימות נסיבות חריגות המצדיקות את עיכוב ביצוע העונש, וזאת על אף האינטרס הציבורי שעניינו באכיפה מיידית של גזר הדין (ראו: ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2), 241 (07.06.2000) (להלן: הלכת שוורץ); ע"פ 1170/15 פלוני נ' מדינת ישראל (29.03.2015); עניין פלוני)). הנטל הוא על המבקש את עיכוב הביצוע, לשכנע את בית המשפט כי בנסיבות עניינו הספציפי, יש מקום לסטות מן הכלל, לפיו גזר הדין יבוצע מיד לאחר הינתנו (ראו: ע"פ 3308/15 שמיאן נ' מדינת ישראל (13.07.2015)).

על השיקולים המנחים את בית המשפט, בבואו להכריע בבקשה לעיכוב ביצוע, עמדתי, בין היתר, ב-ע"פ 2028/15 ג'וליס נ' מדינת ישראל (18.10.2015), בצייני כי:

"לשם כך, על בית-המשפט לבחון, בין היתר, את חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, משך תקופת המאסר, טיב הערעור וסיכויי הצלחתו, עברו הפלילי של הנאשם וכן את נסיבותיו האישיות המיוחדות של הנידון" (ראו גם: ע"פ 5741/04 יקירביץ' נ' מדינת ישראל (12.09.2004); ע"פ 37/07 פרג' נ' מדינת ישראל (11.02.2007); ע"פ 8676/07 חג' יחיא נ' מדינת ישראל (23.10.2007)).

16. יתר על כן, במקרה שבו מבקש עיכוב הביצוע החל כבר לרצות את עונשו, נקבע בבית משפט זה כי אז ידרשו טעמים מיוחדים כדי להצדיק את קטיעת העונש (ראו: ע"פ 8605/04 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.2004); ע"פ 6926/06 פלוני נ' מדינת ישראל (07.12.2006); ע"פ 10821/08 אבו קרינאת נ' מדינת ישראל (01.01.2009)). עם זאת, כפי שציינתי בע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל (26.4.2010):

"כאשר ריצוי העונש מתחיל מיד בתום הקראת גזר הדין (כמו כאן), נראה לי שיש "לרכך" כלל זה מטעמים מובנים" (שם, בפסקה 15).

נעבור עתה איפוא לבחון את המקרה שלפנינו לאור הכללים המתווים שנקבעו בפסיקה, ונסקרו לעיל.

17. בענייננו, חרף העובדה שהושת על המבקש עונש מאסר בפועל שאינו קצר, אני סבור – בזהירות הראויה ומבלי לקבוע מסמרות כלשהן לגביי סיכויי הערעור – כי יישום הקריטריונים שנקבעו בהלכת שוורץ צריך להוביל למסקנה כי דין הבקשה להתקבל, וזאת, בין היתר, בשם לב לנסיבותיו האישיות של המבקש, כפי שתוארו בתסקירי שירות המבחן, וכן לנוכח השאלה המשפטית שהעלה בא-כוחו באשר להתקיימות כל יסודות עבירות הסחיטה בהן הורשע, בהתחשב בנימוקים שניתנו לגבי זיכוי בחלק מהעבירות.

18. זאת ועוד – אחרת: בחינת התנהלותו של המבקש בבית המשפט הנכבד קמא מלמדת, כי עד כה לא התעורר חשש ממשי להימלטותו מאימת הדין, שכן עובר למתן גזר הדין בבית המשפט קמא הנכבד המבקש היה משוחרר בתנאים מגבילים במשך כ-18 חודשים, והוא הקפיד על תנאי שחרורו והגיע לכל הדיונים כסדרם (השוו: ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל (18.05.2011) בפסקה 58; ראו גם: הלכת שוורץ בעמ' 284-285; ע"פ 4054/11 פלוני נ' מדינת ישראל (12.08.2011) ע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל (15.09.2014)).

19. יתר על כן – מורכבותו והיקפו החריג במיוחד של המכלול שלפנינו (בגדרו: הכרעת הדין וגזר הדין חובקים יחדיו כ-285 עמודים, ויש בו כ-2,500 עמודי פרוטוקול בעקבות מספר רב של עדים שהופיעו במשפט) – מעלים את החשש שמא יידרש בית משפט זה לזמן שאיננו קצר לצורך שמיעת הערעורים שהוגשו בפרשה (שהדיון בהם אוחד) ולשם מתן ההכרעה בהם, לאחר שיקבעו לדיון. דומה איפוא כי אם לא יעוכב ביצוע עונש המאסר של המבקש – הוא עלול לרצות חלק נכבד מתקופת מאסרו טרם שיוכרע ערעורו, שכן עד כה המבקש כבר ריצה כשנה מעונש המאסר הכולל שנגזר עליו.

20. משהגעתי לכלל מסקנה כי טענותיו של המבקש ראויות להישמע (ואדגיש שוב כי אין אני קובע בשלב זה מסמרות כלשהן בשאלת סיכויי הערעור), הרי שלנוכח נסיבותיו האישיות, ובשים לב למורכבותו והיקפו החריג במיוחד של המכלול, ולהחלטותיו של בית משפט זה בעניין עיכוב ביצוע העונש של נאשמים אחרים בפרשה (ע"פ 2048/16, מתאריך 14.03.2016, כב' השופט י' דנציגר; ע"פ 2544/16, מתאריך 31.03.2016, כב' השופט צ' זילברטל; ע"פ 2651/16, מתאריך 01.04.2016, כב' השופט צ' זילברטל; ע"פ 2832/16, מתאריך 07.04.2016, כב' השופט מ' מזוז) – ראיתי להורות כי ביצוע עונשו של המבקש יעוכב, בכפוף לאמור בפסקאות 21 ו-22 שלהלן.

21. נוכח כל האמור לעיל – דין הבקשה להתקבל, במובן זה שביצועו של עונש המאסר שהושת על המבקש יעוכב, עד למתן הכרעה בערעורו, לאחר שיקבעו לו תנאי שחרור בערובה הולמים, כאמור בפסקה 22 שלהלן, והוא יעמוד בהם.

22. התיק יוחזר איפוא לבית המשפט המחוזי הנכבד לשם קביעת תנאי השחרור. מובן כי תנאים אלו, בשים לב לעבירות המיוחסות למבקש, צריך שיכללו "מעצר בית" בפיקוח משמורנים ראויים, איסור יציאה מן הארץ, ערבויות כספיות גבוהות, איסור על יצירת קשר כלשהו עם המעורבים בפרשה ועוד תנאים מגבילים שונים, כפי שימצא בית המשפט המחוזי הנכבד לראוי להשית בנסיבות העניין.

23. בשלב זה ועד ובכפוף להחלטה אחרת של בית המשפט המחוזי הנכבד – המבקש ישאר במעצר.

ניתנה היום, כ"ה בתמוז התשע"ו (31.7.2016).

ש ו פ ט